

Bölüm 9

FİZİKSEL İSTİSMAR

Atilla ÇİFCİ¹

TANIM

Bebek veya çocukların; ebeveynleri, bakım veren kişiler ya da diğer bireyler tarafından kasıtlı fiziksel güç kullanılarak bedensel sağlığının, gelişiminin ve onurunun zedelenmesi olarak tanımlanmaktadır. Bazı kaynaklar “kaza dışı nedenlerle şiddete maruz kalma” terimini kullanmaktadır. Kafasını bir yere çarpma, boğazını sıkma, el ve ayaklarını bağlama, vücuduna iğne batırma, vurma, tokatlama, ısırma, çimdikleme, itkleme, tekmeleme, bir cisim ile dövme, yakma, haşlama, zararlı kimyasalları vücuda temas ettirme, sarsma, aşırı çalıştırma, yıkanmasına izin vermeme gibi birçok fiziksel istismar tipi bulunmaktadır (www.acf.hhs.gov/programs).

Bu hareketler bir kereye özgü veya tekrarlayıcı olabilir. Fiziksel istismarı tespit etmek, daha önemli zedelenmelerin ve bunlara bağlı istenmeyen sonuçların oluşmasını engelleyebileceği gibi çocuklarda kronolojik gelişiminin geri kalmasına ve nöro-gelişimsel sağlığında önlenemez hasarların önüne geçebilecektir (Polat O. Fiziksel İstismar, 2007).

Sıklık

Son zamanlarda Amerika Birleşik Devletleri’nde yapılan ulusal çalışma sonuçlarına göre 1000 çocuktan 49’unun fiziksel istismara uğradığı bildirilmektedir. Ülkemizde farklı dönemlerde yapılan çalışmalarda %30-%54 oranında fiziksel istismar görülebildiği ve en yaygın görülen fiziksel istismar türünün ise %68 ile dayak atma olduğu belirtilmektedir (Gilbert R et al ,2009).

Türkiye’de tanı koyulamayan fiziksel istismar olgularının %35-%50’si tekrar istismara uğramakta ve bunların da %5-10’u yaşamını yitirmektedir (Koç F, Halıcıoğlu O& Akşit S, 2014).Ülkemizde çocuk acile başvuran ihmal ve istismar olgularının değerlendirildiği geriye dönük bir çalışmada; çocukların %55’inin şüpheli fiziksel istismar, %15’inin cinsel istismar ve %30’unun ise ihmal olduğu gösterilmiştir.

Fiziksel istismarı kuvvetle gösteren bir tarama testi yoktur. Ancak bir yaş altındaki çocuklarda riskin daha yüksek olduğu ve hastanede yatış süresinin beklenenden uzun olduğu, diğer acil servis hastalarına göre ölüm riskinin 10 kat fazla olduğu saptanmıştır.

¹ Dr. Öğretim Üyesi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, dratillacifci@gmail.com

KAYNAKLAR

1. U.S. Department of Health and Human Services, Administration for Children and Families:ChildMaltreatment2006.<http://www.acf.hhs.gov/programs/cb/pubs/cm06/cm06.pdf>. (Accessed 27.12.2008).
2. Polat O. Fiziksel İstismar. In: Polat O(ed). Tüm Boyutlarıyla Çocuk İstismarı, Cilt 1 (1. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2007: 59-91.
3. Gilbert R, Widow CS, Browne K, Fergusson D, Webb E, Jonson S. Burden and consequences of child maltreatment in high-income countries. *Lancet* 2009; 373: 68-81.
4. Dağlı ET, İnanıcı MA. Hastane Temelli Çocuk Koruma Merkezleri İçin Başvuru Kitabı, İhmal ve İstismara Uğrayan Çocuğa Bütüncül Yaklaşım. Ankara; 2011: 32-40.
5. Koç F, Halıoğlu O, Akşit S. Which Findings May Suggest Physical Abuse? *The Journal of Pediatric Research* 2014; 1(1):1-5.
6. Herman BE, Makoroff KL, Cornell HM. Abusive head trauma. *Pediatr Emerg Care* 2011; 27(1): 65-9.
7. Şahin F. Fiziksel İstismar. In: Derman O (ed). Çocuk İstismarına ve İhmaline Yaklaşım Temel Bilgiler. Ankara: Akademisyen Tıp Kitapevi, 2014: 41-6.
8. Keenan HT, Runyan DK, Marshall SW, Nocera MA, Merten DF, Sinal SH. A population-based study of inflicted traumatic brain injury in young children. *JAMA* 2003; 290: 621-6.
9. Wood J, Rubin DM, Nance ML, Christian CW. Distinguishing inflicted versus accidental abdominal injuries in young children. *J Trauma* 2005; 59: 1203-08.
10. Cairns AM, Mok JY, Welbury RR. Injuries to the head, face, mouth and neck in physically abused children in a community setting. *Int J Paediatr Dent* 2005;15: 310-8.
11. Belfer RA, Klein BL, Orr L. Use of the skeletal survey in the evaluation of child maltreatment. *Am J Emerg Med* 2001; 19: 122-4.
12. Maguire S, Mann M, John N, Ellaway B, Sibert JR, Kemp AM. Does cardiopulmonary resuscitation cause rib fractures in children? A systematic review. *Child Abuse Negl* 2006; 30: 739-51.
13. Dubowitz H, Bennett S. Physical abuse and neglect of children. *Lancet* 2007; 369: 1891-9.
14. Lee SJ, Bellamy JL, Guterman NB. Fathers, physical child abuse and neglect. *Child Maltreatment*. 2009; 14(3): 227-31.
15. Şimşek F, Ulukol B, Bingöler B. Çocuk İstismarına Disiplin Penceresinden Bakış. *Adli Bilimler Dergisi* 2004; 3(1): 47-52.
16. Orhon FS, Ulukol B, Bingöler B, Gulnar SB. Attitudes of Turkish parents, pediatric residents and medical students toward child disciplinary practices. *Child Abuse Neglect* 2006 Oct; 30(10): 1081-92.
17. Smith CA, Ireland TO, Thornberry TP. Adolescent maltreatment and its impact on young adult antisocial behavior. *Child Abuse Neglect* 2005; 29: 1099-119.
18. Çamurdan Duyan A. Çocuk İstismarı ve İhmaline Multidisipliner Yaklaşım (Birinci Baskı). Ankara: Ankara Üniversitesi Basım Evi; 2006: 35-46
19. Güzel A. Çocuk İstismarı ve İhmalı. *Journal of Clinical and Analytical Medicine*2015 (website) : <http://www.jcam.com.tr/files/JCAM-4080.pdf> (Erişim Tarihi, 28.11.2017).
20. Jacobi G, Dettmeyer R, Banaschak S, Brosig B, Herrmann B. Child abuse and neglect: Diagnosis and management. *Dtsch Arztebl Int* 2010; 107(13): 231-9.

21. Şahin F. Fiziksel İstismar. In: Çuhadaroğlu ÇF, Coşkun A, İşeri E ve ark (Eds). Çocuk ve Ergen Psikiyatrisi Temel Kitabı. Ankara, 2008: 462-9.
22. Dake JA, Price JH, Telljohann SK, Funk JB. Teacher perceptions and practices regarding school bullying prevention. J Sch Health 2003; 73: 347-512.
23. Anderst J. The Forensic Evidence Kit. In: Jenny C (ed). Child Abuse and Neglect Diagnosis, Treatment and Evidence. Saunders Elsevier, 2015: 106-11.
24. Kellogg ND. The Committee on Child Abuse and Neglect. Evaluation of Suspected Child Physical Abuse. Pediatrics 2007; 119: 1232-41.
25. Kara B, Biçer Ü, Gökalp AS. Çocuk İstismarı. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi 2004; 47:140-51.
26. Ravanfar P, Dinulos JG. Cultural practices affecting the skin of children. Current Opinion Pediatrics 2010; 22(4): 423-31.
27. Zolotor AJ, Shanahan M. Epidemiology of Physical Abuse. In: Jenny C (ed). Child Abuse and Neglect Diagnosis, Treatment and Evidence. Saunders Elsevier, 2015: 10-15.
28. Ayan S. Aggressive tendency of child exposed to intrafamilial violence. Journal of Anatolian Psychiatry 2007; 8: 206-14.
29. Patno KM. The Prevention of Child Abuse and Neglect. In: Jenny C (ed). Child Abuse and Neglect Diagnosis, Treatment and Evidence. Saunders Elsevier, 2015: 605-9.
30. Taşar MA, Şahin F, Çamurdan A, Beyazova U, Polat S, İlhan MN. Shaken Baby Syndrome prevention programme: A pilot study in Turkey. Child Abuse Review 2015; 24: 120-8.